

Bratislava 27. jún 2012
Číslo: 5393/2012-1.10 (21/2012-rozkl.)

Rozhodnutie

Podľa § 61 ods. 2 a 3 v spojení s § 59 ods. 1 a 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov a na návrh Osobitnej komisie ministra životného prostredia Slovenskej republiky pre konanie vo veciach rozkladov

z a m i e t a m

rozklad Štátnych lesov Tatranského národného parku, 059 60 Tatranská Lomnica č. I/2012/081 z 21. 3. 2012, podaný proti rozhodnutiu Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, odboru výkonu štátnej správy č. 682/2012-2.2 z 5. 3. 2012, ktorým žiadateľovi nepovolilo výnimku zo zákazov ustanovených v § 16 ods. 1 písm. b), § 16 ods. 1 písm. a) v spojení s § 15 ods. 1 písm. d), § 35 ods. 1 písm. b), § 35 ods. 2 písm. c), § 34 ods. 1 písm. a) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, t. j. nepovolilo žiadateľovi zasiahnuť do lesných porastov uvedených v tabuľkovom prehľade v prílohe žiadosti žiadateľa na území národných prírodných rezervácií Tichá dolina a Kôprová dolina, aplikovať tam chemické látky, úmyselne rušiť chránené druhy živočíchov, ničiť a poškodzovať ich biotopy a úmyselne ničiť chránené rastliny za účelom spracovania kalamitného dreva

a
rozhodnutie ministerstva č. 682/2012-2.2 z 5. 3. 2012
potvrdzujem.

Odôvodnenie:

Štátne lesy Tatranského národného parku, 059 60 Tatranská Lomnica (ďalej len „žiadateľ“) doručili 14. 9. 2009 Ministerstvu životného prostredia Slovenskej republiky, odboru ochrany prírody pre druhovú ochranu a CITES (ďalej len „odbor CITES“) žiadosť o povolenie výnimiek zo zakázaných činností podľa zákona, a to podľa § 16 ods. 1 písm. b) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) – zasiahnuť do lesného porastu a poškodiť vegetačný a pôdny kryt

a podľa § 16 ods. 1 písm. a) v spojení s § 15 ods. 1 písm. d) zákona – aplikovať feromónové odparníky a repelenty proti ohryzu mladých lesných drevín. Podaním z 21. 9. 2009 doplnil žiadateľ svoju žiadosť o povolenie výnimky zo zakázaných činností podľa § 34 ods. 1 písm. a) zákona – zákaz úmyselne trhať, zbierať, rezať, vykopávať alebo ničiť chránenú rastlinu v jej prirodzenom areáli vo voľnej prírode, § 35 ods. 1 písm. b) zákona – zákaz úmyselne rušiť chráneného živočícha, najmä v období rozmnožovania, výchovy mláďat, zimného spánku alebo sťahovania a § 35 ods. 2 písm. c) zákona – úmyselne rušiť, najmä v období hniezdenia alebo výchovy mláďat chránený druh vtáka, ak by rušenie mohlo nepriaznivo ovplyvniť stav ochrany druhu na území národných prírodných rezervácií Tichá dolina a Kôprová dolina (ďalej len „NPR Tichá dolina a NPR Kôprová dolina“). Žiadateľ svoju žiadosť odôvodnil povinnosťou obhospodarovateľa lesa vykonať ochranné a obranné opatrenia na ochranu lesa podľa § 28 ods. 1 a 2 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov.

Odbor CITES v súlade s § 82 ods. 3 a 7 zákona upovedomil listom č. 8957/2.2 z 23. 9. 2009 o začatí správneho konania vo veci všetky občianske združenia, ktoré požiadali, aby boli upovedomované o takýchto začatých správnych konaniach. Svoju účasť v tomto konaní oznámilo 14 občianskych združení. Občianske združenia FSC Slovensko, Slovenská ornitologická spoločnosť/BirdLife Slovensko (ďalej len SOS/BirdLife“), Lesoochranárske zoskupenie VLK (ďalej len „LZ VLK“), Priatelia Zeme - SPZ, Sosna – občianske združenie, Zelený kameň a Centrum environmentálnej a etickej výchovy Živica (ďalej len „CEEV Živica“) vo svojich listoch, ktorými sa do konania prihlásili, uviedli, že sa v danom konaní považujú nie za zúčastnené osoby, ale za účastníkov konania. S týmto tvrdením občianskych združení sa správny orgán v konaní vysporiadal tak, že v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že pre právny status občianskych združení v danom konaní je rozhodujúce ustanovenie § 82 ods. 3 zákona, ktoré im ako „lex specialis“ priznáva normatívne jednoznačne postavenie zúčastnenej osoby.

Pre rozhodnutie vo veci samej si odbor CITES vyžiadal listom č. 8957/2009-2.2 z 29. 9. 2009 stanovisko Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky (ďalej len „ŠOP SR“), ktorá ho vydala listom č. ŠOPSR/2671/09 z 15. 10. 2009 so sústanoviskom jej organizačnej zložky Správy Tatranského národného parku č. TANAP/1401/09 z 20. 10. 2009. V tomto stanovisku ŠOP SR odporučila povoliť žiadateľovi výnimky zo zakázaných činností podľa zákona na činnosti v NPR Tichá dolina a NPR Kôprová dolina podľa stanoviska Správy Tatranského národného parku, s výnimkou lesných porastov 229a₁ a 226b₁, na ktorých navrhla nepovoliť výnimku z dôvodu, že na týchto pozemkoch platí podľa zákona piaty stupeň ochrany.

Odbor CITES, ktorý sa stotožnil len s časťou odborného stanoviska ŠOP SR, oboznámil žiadateľa, zúčastnené osoby a účastníkov konania s podkladmi rozhodnutia listom č. 8957/2009-2.2 z 29. 10. 2009, ku ktorým sa vyjadrili FSC Slovensko, SOS/BirdLife, LZ VLK, Združenie priateľov herpetofauny, Priatelia Zeme - SPZ, Sosna – občianske združenie, CEEV Živica a Zelený kameň. Pri svojom rozhodovaní odbor CITES vychádzal z jemu známych odborných podkladov, a to v prvom rade zo štúdie Národného lesníckeho centra a organizácie ochrany prírody „NPR Tichá a Kôprová

dolina, Štúdia posúdenia vplyvu navrhovanej činnosti na priaznivý stav predmetu ochrany“ z januára 2007 a prihliadal tiež na vyššie uvedené stanoviská.

Rozhodnutím Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, odboru ochrany prírody (ďalej len „odbor ochrany prírody“) č. 8957/2009-2.1.2 a č. 1813/2010-2.2 z 25. 3. 2010 boli žiadateľovi povolené výnimky zo zákazov ustanovených zákonom s platnosťou do 31. 12. 2016. Žiadateľovi sa tým umožnila aplikácia feromónových odparníkov v súvislosti s tlmením kalamitného premnoženia podkôrníkov, aplikácia repelentov proti ohryzu mladých jedincov drevín voľne žijúcimi druhmi kopytníkov, poškodzovanie a ničenie chráneného druhu rastliny prilbice tuhej a jej biotopu, pre ktorý sa vyhlasuje územie európskeho významu s kódovým označením SKUEV00307 Tatry, ďalej rušenie chránených druhov živočíchov a ničenie a poškodzovanie ich biotopov, pre ktoré sa vyhlasuje územie európskeho významu s kódovým označením SKUEV00307 Tatry, chránených druhov vtákov, pre ktoré sa vyhlasuje chránené vtáčie územie s kódovým označením SKCHVÚ030 Tatry a druhov živočíchov chránených podľa § 33 zákona.

Rozhodnutím odboru ochrany prírody sa žiadateľovi ďalej povolilo stínať živé jedince smreka obyčajného napadnuté podkôrníkom smrekovým (takzvané aktívne chrobačiare), odvetvovať a odkôrňovať ich alebo ich po odvetvení mechanizmami na to určenými odvážať z dotknutého chráneného územia. Žiadateľovi sa povolilo stínať aj mŕtve jedince smreka obyčajného, alebo prerezávať a premiestňovať jeho ležiace kmene, pokiaľ je to nevyhnutné z hľadiska dodržania noriem bezpečnosti pri práci pri stínaní susedných živých jedincov drevín, z hľadiska sprístupnenia lokalít s výskytom aktívnych chrobačiarov, alebo z hľadiska protipožiarnej bezpečnosti. Na vykonanie povolených činností odbor ochrany prírody určil v zmysle § 82 ods. 12 zákona podrobnejšie podmienky.

Minister životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „odvolací orgán“), ako príslušný správny orgán ochrany prírody, oznámil žiadateľovi listom č. 6505/2010-7.2. 24848/2010 z 29. 4. 2010, že z vlastného podnetu začal správne konanie na preskúmanie rozhodnutia odboru ochrany prírody č. 8957/2009-2.1.2 a 1813/2010-2.2 z 25. 3. 2010 mimo odvolacieho konania podľa § 65 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“). V súvislosti so začatím správneho konania na preskúmanie rozhodnutia odboru ochrany prírody mimo odvolacieho konania dospel odvolací orgán k záveru, že je potrebné pred skončením správneho konania dočasne upraviť pomery žiadateľa do vydania meritórneho rozhodnutia v uvedenej veci, a to uložením povinnosti zdržať sa činností, ktoré boli žiadateľovi povolené preskúmaným rozhodnutím.

Listom zo 17. 6. 2010 podala JUDr. Iveta Rajtáková, právna zástupkyňa LZ VLK, vyjadrenie k začatiu mimoodvolacieho konania, v ktorom uviedla, že rozhodnutie odboru ochrany prírody nemohlo nadobudnúť právoplatnosť z dôvodu, že v tomto správnom konaní nešlo o rozhodnutie o postavení LZ VLK ako účastníka konania, a preto bolo potrebné s ním v konaní pokračovať ako s účastníkom konania a doručiť mu zákonným spôsobom rozhodnutie odboru ochrany prírody. Pretože sa tak nestalo, rozhodnutie

a podľa § 16 ods. 1 písm. a) v spojení s § 15 ods. 1 písm. d) zákona – aplikovať feromónové odparníky a repelenty proti ohryzu mladých lesných drevín. Podaním z 21. 9. 2009 doplnil žiadateľ svoju žiadosť o povolenie výnimky zo zakázaných činností podľa § 34 ods. 1 písm. a) zákona – zákaz úmyselne trhať, zbierať, rezať, vykopávať alebo ničiť chránenú rastlinu v jej prirodzenom areáli vo voľnej prírode, § 35 ods. 1 písm. b) zákona – zákaz úmyselne rušiť chráneného živočícha, najmä v období rozmnožovania, výchovy mláďat, zimného spánku alebo sťahovania a § 35 ods. 2 písm. c) zákona – úmyselne rušiť, najmä v období hniezdzenia alebo výchovy mláďat chránený druh vtáka, ak by rušenie mohlo nepriaznivo ovplyvniť stav ochrany druhu na území národných prírodných rezervácií Tichá dolina a Kôprová dolina (ďalej len „NPR Tichá dolina a NPR Kôprová dolina“). Žiadateľ svoju žiadosť odôvodnil povinnosťou obhospodarovateľa lesa vykonať ochranné a obranné opatrenia na ochranu lesa podľa § 28 ods. 1 a 2 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov.

Odbor CITES v súlade s § 82 ods. 3 a 7 zákona upovedomil listom č. 8957/2.2 z 23. 9. 2009 o začatí správneho konania vo veci všetky občianske združenia, ktoré požiadali, aby boli upovedomované o takýchto začatých správnych konaniach. Svoju účasť v tomto konaní oznámilo 14 občianskych združení. Občianske združenia FSC Slovensko, Slovenská ornitologická spoločnosť/BirdLife Slovensko (ďalej len SOS/BirdLife“), Lesoochranárske zoskupenie VLK (ďalej len „LZ VLK“), Priatelia Zeme - SPZ, Sosna – občianske združenie, Zelený kameň a Centrum environmentálnej a etickej výchovy Živica (ďalej len „CEEV Živica“) vo svojich listoch, ktorými sa do konania prihlásili, uviedli, že sa v danom konaní považujú nie za zúčastnené osoby, ale za účastníkov konania. S týmto tvrdením občianskych združení sa správny orgán v konaní vysporiadal tak, že v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že pre právny status občianskych združení v danom konaní je rozhodujúce ustanovenie § 82 ods. 3 zákona, ktoré im ako „lex specialis“ priznáva normatívne jednoznačne postavenie zúčastnenej osoby.

Pre rozhodnutie vo veci samej si odbor CITES vyžiadal listom č. 8957/2009-2.2 z 29. 9. 2009 stanovisko Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky (ďalej len „ŠOP SR“), ktorá ho vydala listom č. ŠOPSR/2671/09 z 15. 10. 2009 so substankoviskom jej organizačnej zložky Správy Tatranského národného parku č. TANAP/1401/09 z 20. 10. 2009. V tomto stanovisku ŠOP SR odporučila povoliť žiadateľovi výnimky zo zakázaných činností podľa zákona na činnosti v NPR Tichá dolina a NPR Kôprová dolina podľa stanoviska Správy Tatranského národného parku, s výnimkou lesných porastov 229a₁ a 226b₁, na ktorých navrhla nepovoliť výnimku z dôvodu, že na týchto pozemkoch platí podľa zákona piaty stupeň ochrany.

Odbor CITES, ktorý sa stotožnil len s časťou odborného stanoviska ŠOP SR, oboznámil žiadateľa, zúčastnené osoby a účastníkov konania s podkladmi rozhodnutia listom č. 8957/2009-2.2 z 29. 10. 2009, ku ktorým sa vyjadrili FSC Slovensko, SOS/BirdLife, LZ VLK, Združenie priateľov herpetofauny, Priatelia Zeme - SPZ, Sosna – občianske združenie, CEEV Živica a Zelený kameň. Pri svojom rozhodovaní odbor CITES vychádzal z jemu známych odborných podkladov, a to v prvom rade zo štúdie Národného lesníckeho centra a organizácie ochrany prírody „NPR Tichá a Kôprová

dolina, Štúdia posúdenia vplyvu navrhovanej činnosti na priaznivý stav predmetu ochrany“ z januára 2007 a prihliadal tiež na vyššie uvedené stanoviská.

Rozhodnutím Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, odboru ochrany prírody (ďalej len „odbor ochrany prírody“) č. 8957/2009-2.1.2 a č. 1813/2010-2.2 z 25. 3. 2010 boli žiadateľovi povolené výnimky zo zákazov ustanovených zákonom s platnosťou do 31. 12. 2016. Žiadateľovi sa tým umožnila aplikácia feromónových odparníkov v súvislosti s tlmením kalamitného premnoženia podkôrníkov, aplikácia repelentov proti ohryzu mladých jedincov drevín voľne žijúcimi druhmi kopytníkov, poškodzovanie a ničenie chráneného druhu rastliny prílbice tuhej a jej biotopu, pre ktorý sa vyhlasuje územie európskeho významu s kódovým označením SKUEV00307 Tatry, ďalej rušenie chránených druhov živočíchov a ničenie a poškodzovanie ich biotopov, pre ktoré sa vyhlasuje územie európskeho významu s kódovým označením SKUEV00307 Tatry, chránených druhov vtákov, pre ktoré sa vyhlasuje chránené vtáčie územie s kódovým označením SKCHVÚ030 Tatry a druhov živočíchov chránených podľa § 33 zákona.

Rozhodnutím odboru ochrany prírody sa žiadateľovi ďalej povolilo stínať živé jedince smreka obyčajného napadnuté podkôrníkom smrekovým (takzvané aktívne chrobačiare), odvetvovať a odkôrňovať ich alebo ich po odvetvení mechanizmami na to určenými odväzať z dotknutého chráneného územia. Žiadateľovi sa povolilo stínať aj mŕtve jedince smreka obyčajného, alebo prerezávať a premiestňovať jeho ležiace kmene, pokiaľ je to nevyhnutné z hľadiska dodržania noriem bezpečnosti pri práci pri stínaní susedných živých jedincov drevín, z hľadiska sprístupnenia lokalit s výskytom aktívnych chrobačiarov, alebo z hľadiska protipožiarnej bezpečnosti. Na vykonanie povolených činností odbor ochrany prírody určil v zmysle § 82 ods. 12 zákona podrobnejšie podmienky.

Minister životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „odvolací orgán“), ako príslušný správny orgán ochrany prírody, oznámil žiadateľovi listom č. 6505/2010-7.2. 24848/2010 z 29. 4. 2010, že z vlastného podnetu začal správne konanie na preskúmanie rozhodnutia odboru ochrany prírody č. 8957/2009-2.1.2 a 1813/2010-2.2 z 25. 3. 2010 mimo odvolacieho konania podľa § 65 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“). V súvislosti so začatím správneho konania na preskúmanie rozhodnutia odboru ochrany prírody mimo odvolacieho konania dospel odvolací orgán k záveru, že je potrebné pred skončením správneho konania dočasne upraviť pomery žiadateľa do vydania meritórneho rozhodnutia v uvedenej veci, a to uložením povinnosti zdržať sa činností, ktoré boli žiadateľovi povolené preskúmaným rozhodnutím.

Listom zo 17. 6. 2010 podala JUDr. Iveta Rajtáková, právna zástupkyňa LZ VLK, vyjadrenie k začatiu mimoodvolacieho konania, v ktorom uviedla, že rozhodnutie odboru ochrany prírody nemohlo nadobudnúť právoplatnosť z dôvodu, že v tomto správnom konaní nebolo rozhodnuté o postavení LZ VLK ako účastníka konania, a preto bolo potrebné s ním v konaní pokračovať ako s účastníkom konania a doručiť mu zákonným spôsobom rozhodnutie odboru ochrany prírody. Pretože sa tak nestalo, rozhodnutie

odboru ochrany prírody nemohlo nadobudnúť právoplatnosť a je potrebné rozhodnúť o podanom rozklade LZ VLK proti vydanému rozhodnutiu odboru ochrany prírody.

Na základe podnetu LZ VLK bolo odboru ochrany prírody doručené 25. 6. 2010 aj upozornenie prokurátora, podané Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky č. VI/1 Gd 144/10-12 z 24. 6. 2010 podľa § 28 a nasl. zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov. V tomto upozornení prokurátor poukázal na viacero porušení zákonných ustanovení správneho poriadku, a to najmä na skutočnosť, že prvostupňový správny orgán nerozhodol o priznaní alebo nepriznaní postavenia účastníka konania pre LZ VLK. Súčasne nedoručil všetkým účastníkom konania rozhodnutie odboru ochrany prírody. Ďalej odbor ochrany prírody opomenul rozhodnúť o námietke predpojatosti vznesenej zo strany LZ VLK voči zamestnancom odboru ochrany prírody, konajúcim vo veci.

Po zistení, že rozhodnutie odboru ochrany prírody, napriek vyznačeniu jeho právoplatnosti dňom 22. 4. 2010, nemohlo nadobudnúť právoplatnosť, pretože nebolo všetkým účastníkom konania doručené zákonným spôsobom a z dôvodu, že podľa § 65 ods. 1 správneho poriadku správny orgán môže preskúmať v mimoodvolacom konaní len rozhodnutie, ktoré je právoplatné, odvolací orgán rozhodnutím č. 7176/2010-7.2 z 30. 6. 2010 zrušil podľa § 43 ods. 2 správneho poriadku svoje rozhodnutie č. 7176/2010-7.2 35799/2010 z 15. 6. 2010, ktorým bola žiadateľovi uložená povinnosť, aby sa zdržal výkonu práv a povinností, vyplývajúcich z napadnutého rozhodnutia odboru ochrany prírody a zastavil mimoodvolacie konanie podľa § 30 ods. 1 písm. h) správneho poriadku, začaté z vlastného podnetu na preskúmanie rozhodnutia odboru ochrany prírody č. 8957/2009- 2.1.2, 1813/2010-2.2 z 25. 3. 2010.

V odôvodnení rozhodnutia odvolacieho orgánu č. 7176/2010-7.2 z 30. 6. 2010 sa konštatuje, že vzhľadom na skutočnosť, že prvostupňový správny orgán nevydal rozhodnutie o tom, že občianskym združeniam nepriznáva postavenie účastníka konania, bolo ich potrebné v tomto konaní považovať za účastníkov konania. Z tohto dôvodu bolo potrebné postupovať v súlade s § 14 ods. 1 správneho poriadku a rozhodnutie odboru ochrany prírody im doručiť v súlade s § 51 správneho poriadku, a tým im umožniť uplatniť v konaní práva účastníkov konania. Rozhodnutie odboru ochrany prírody tak nemohlo nadobudnúť právoplatnosť a rozklad podaný LZ VLK treba považovať za rozklad riadne a včas podaný podľa § 54 ods. 3 správneho poriadku.

Z vyššie uvedených dôvodov bol spisový materiál odvolacím orgánom vrátený 3. 8. 2010 odboru ochrany prírody, aby napadnuté rozhodnutie ministerstva z 25. 3. 2012 mohlo byť doručené všetkým občianskym združeniam, ktoré vo svojich listoch, ktorými sa do konania prihlásili, uviedli, že sa v danom konaní považujú za účastníkov konania. Odbor ochrany prírody následne v súlade s § 24 ods. 1 správneho poriadku rozhodnutie č. 8957/2009- 2.1.2 a č. 1813/2010-2.2 z 25. 3. 2010 doručil účastníkom konania.

Po doručení rozhodnutia odboru ochrany prírody podali proti nemu rozklad šiesti účastníci konania. Žiadateľ sa k podaným rozkladom vyjadril listom z 22. 11. 2010. Uplatnil námietku, že všetky rozklady boli podané neoprávneným subjektom. Pre svoje tvrdenie uvádza, že podľa § 82 ods. 3 zákona účastníkom konania o vydanie súhlasu alebo povolenie výnimky je v prípadoch uvedených v ods. 2 zákona len žiadateľ, ak zákon neustanovuje inak.

Rozkladmi napadnuté rozhodnutie a spisový materiál preskúmal odvolací orgán a rozhodnutie odboru ochrany prírody č. 8957/2009-2.1.2 a č. 1813/2010-2.2 z 25. 3. 2010 zrušil najmä z týchto dôvodov:

Odbor ochrany prírody v súvislosti s konaním vo veci žiadosti žiadateľa o povolenie výnimiek nerozhodlo, že I.Z. VLK, SOS/BirdLife, Zelený kameň, Priatelia Zeme - SPZ, Sosna – občianske združenie, CEEV Živica a FSC Slovensko nemajú postavenie účastníkov konania. Skutočnosť, že im v konaní neumožnil uplatniť práva účastníkov konania, je v rozpore s § 14 ods. 1 správneho poriadku. Odbor ochrany prírody v rozpore s § 33 ods. 2 správneho poriadku neoboznámil účastníkov konania a zúčastnené osoby so všetkými dôležitými podkladmi rozhodnutia. V odôvodnení rozhodnutia odboru ochrany prírody o povolení výnimiek chýba vyhodnotenie dôkazov a podkladov pre rozhodnutie, ktoré sú súčasťou spisového materiálu a ktoré pri vydávaní rozhodnutia neboli zohľadnené; v rozhodnutí sa odbor ochrany prírody taktiež dostatočne nevysporiadal ani s vyjadreniami občianskych združení k podkladom rozhodnutia. V rozpore s § 40 ods. 2 zákona v odôvodnení rozhodnutia odboru ochrany prírody chýba podrobné zdôvodnenie skutočností, na základe ktorých mal odbor ochrany prírody preukázať odôvodnenosť povolenia výnimiek z ochrany chránených druhov a odôvodnenie, že k povoľovanej činnosti neexistuje iná alternatíva. Rozhodnutie odboru ochrany prírody nebolo vydané po dohode s Ministerstvom pôdohospodárstva Slovenskej republiky, napriek tomu, že sa ním povoľuje výnimka z podmienok ochrany chránených živočíchov, ktoré sú zároveň zverou podľa prílohy č. 1 zákona č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor výkonu štátnej správy (ďalej len „ministerstvo“) po doručení spisového materiálu odvolacím orgánom začalo nové konanie oznámením o začatí nového konania listom č. 850/2011-2.2 z 27. 6. 2011 a začalo odstraňovať nedostatky podľa odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho orgánu a skúmať odôvodnenosť žiadosti v zmysle zákona.

K žiadosti si ministerstvo vyžiadalo odborné stanovisko ŠOP SR, ktoré bolo na ministerstvo doručené 22. 8. 2011 pod č. ŠOP SR/31963/2011. V tomto stanovisku ŠOP SR lesné porasty, ktoré sú predmetom žiadosti, rozdelila na dve časti. Prvú skupinu tvoria porasty s najvyššou prírodoochrannou hodnotou, s vysokou autoregulačnou schopnosťou, ktoré treba bezpodmienečne ponechať bez ľudského zásahu. Druhú skupinu tvoria lesné porasty s nižšou prírodoochrannou hodnotou, v ktorých by bolo možné spracovať drevnú hmotu za presne určených podmienok.

Listom č. 850/2011-2.2 z 30. 8. 2011 ministerstvo oboznámilo účastníkov konania s podkladmi rozhodnutia. Žiadateľ v svojom vyjadrení č. F/2011/0182 z 23.9.2011, doručenom ministerstvu 27. 9. 2011, navrhnuté podmienky, za ktorých by bolo možné spracovať drevnú hmotu v lesných porastoch druhej skupiny (s nižšou prírodoochrannou hodnotou) podrobil kritike a považuje ich zväčša za nejednoznačné, nevykonateľné alebo priamo v rozpore s platnými lesníckymi právnymi predpismi, či s predpismi bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Ďalej žiadateľ v tomto vyjadrení spochybnil stanovisko ŠOP SR a opätovne vyjadril presvedčenie, že činnosťou štátnej správy ochrany prírody a krajiny vznikajú ekonomické, socioekonomické a environmentálne ujmy.

Vo vyjadreniach k oboznámeniu s podkladmi rozhodnutia viacerí účastníci konania namietali, že doposiaľ neboli oboznámení s podkladmi rozhodnutia tak, ako to vyplýva z rozhodnutia odvolacieho orgánu č. 7342/2010-7.2 (89/2010-rozkol.) z 15. 2. 2011 a tiež neboli oboznámení o rozhodnutí o námietkach predpojatosti občianskych združení voči zamestnancom, prejednávajúcim vec. Na základe tejto skutočnosti ministerstvo celý spisový materiál, ktorý bol k dispozícii, zverejnilo na webovej stránke ministerstva, o čom boli účastníci konania oboznámení listom č. 850/2011-2.2 z 21. 10. 2011.

Ministerstvo na základe opätovného posúdenia skutkového stavu veci vydalo 5. 3. 2012 rozhodnutie č. 682/2012-2.2, ktorým žiadateľovi nepovolilo požadovanú výnimku. Svoje rozhodnutie ministerstvo odôvodnilo predovšetkým tým, že predmetom žiadosti sú lesné porasty v národných prírodných rezerváciách s najvyšším stupňom ochrany, kde je požadovaná činnosť podľa zákona zakázaná.

Proti rozhodnutiu ministerstva č. 682/2012-2.2 z 5. 3. 2012 podal žiadateľ rozklad, ktorý bol doručený ministerstvu 22. 3. 2012. Rozklad bol podaný oprávnenou osobou a v zákonom stanovenej lehote.

Žiadateľ v podanom rozklade uvádza, že výroková časť napadnutého rozhodnutia vychádza z odôvodnenia, ktoré je jednostranné a v plnom rozsahu kopíruje tvrdenia extrémistických mimovládnych organizácií, ako aj tvrdenia vedcov a odborníkov, rozhodujúcich o niečom, čo nepoznajú. Vydanie tak závažného rozhodnutia ministerstvom na takom vzácnom území a bez rešpektovania stanovísk od miestne ználych vedeckých a štátnych organizácií, ako aj vlastníkov a obhospodarovateľov lesa, považuje žiadateľ za nezodpovedné. Na potvrdenie odôvodnenia podaného rozkladu žiadateľ predložil odborné stanovisko Výskumnej stanice Štátnych lesov Tatranského národného parku (ďalej len „Výskumná stanica TANAP“), časové snímky postupujúcej podkôrníkovej kalamity na území Tatranského národného parku, odborný článok o priebehu kalamity v stredoeurópskom regióne v roku 2010 a technickú normu STN 48 2711.

Žiadateľ v rozklade namieta, že ministerstvo pri rozhodovaní vo veci neuprednostnilo navrhovaný aktívny prístup k ochrane lesa a ochrane prírody. Upozorňuje aj na možné dôsledky nespracovania veľkého množstva odumretého dreva, najmä riziko vzniku veľkých požiarov. Žiadateľ uviedol, že poníma ochranu lesa ako komplex opatrení na zníženie, prípadne zastavenie vplyvu škodlivých činiteľov, či už abiotických

(napr. zalesňovanie, výchova porastov), biotických (napr. spracovávanie kalamitnej drevnej hmoty, hygiena lesa, sprístupňovanie porastov, ochranné, obranné a preventívne opatrenia), antropogénnych (napr. protipožiarne opatrenia). Preto sa nestotožňuje s rozhodnutím všetko zakázať a obmedziť možnosť aspoň čiastočnej aktívnej ochrany lesa.

Žiadateľ ďalej namieta, že v odôvodnení nie je ani zmienka o dotknutých jednotkách priestorového rozdelenia lesa, genéze vývoja a príčinách vzniku zlého zdravotného stavu ich porastov a vôbec nie sú vyhodnotené dopady na jednotlivé lesné porasty. V odôvodnení rozhodnutia neboli zodpovedané otázky uplatnené v pripomienkach žiadateľa k podkladom rozhodnutia č. I/2011/0182 z 23. 9. 2011.

Žiadateľ tiež namieta, že ministerstvo sa v svojom rozhodnutí opiera o tvrdenia poľských vedcov, proti čomu upriamuje pozornosť na časové fotografické snímky z poľskej a slovenskej strany Tatier, ktoré tieto argumenty spochybňujú. Vyjadruje aj nesúhlas s tvrdeniami v odôvodnení rozhodnutia, že nedochádza k zániku špecifickej štruktúry biotopu, pretože je zrejмый rýchly rozpad smrekových lesov. Na podporu oprávnenosti tejto námietky žiadateľ predložil odborné stanovisko Výskumnej stanice TANAP a odborný článok o výskyte podkôrneho hmyzu v stredoeurópskom regióne a ďalšie odborné podklady.

Žiadateľ v rozklade spochybňuje aj tú časť odôvodnenia rozhodnutia ministerstva, podľa ktorej na plochách poškodených lesných porastov smrekových monokultúr vzniknú nové zmiešané ihličnato-listnaté prirodzené lesy. Nesúhlasí ani s tvrdením, že činnosť, ktorá je predmetom jeho žiadosti, môže poškodiť chránené územie. Žiadateľ upozorňuje, že povolením vykonania požadovaných lesohospodárskych opatrení by sa mohlo ohrozenie a poškodenie životného prostredia v Tatranskom národnom parku zmierniť.

Žiadateľ ministerstvu vytýka, že dlhodobo a systematicky neberie do úvahy také opatrenia a dôkazy, ktoré jednoznačne potvrdzujú potrebu povolenia požadovaných výnimiek. Je to napr. Štúdia posúdenia vplyvu navrhovanej činnosti na priaznivý stav predmetu ochrany NPR Tichá dolina a NPR Kôprová dolina, ktorá preukazuje, že pre tatranské lesné ekosystémy je pasívny bezzásahový manažment najhorším variantom. Ďalej je to interpretačná príručka EÚ, ktorá nielenže pripúšťa aktívny lesnícky manažment s cieľom zachovania priaznivého stavu biotopov a predmetu ochrany, ale žiada aj zachovanie aktivít, ktoré sa v danom území vykonávali pred jeho vyhlásením za chránené.

K podanému rozkladu sa vyjadrilo LZ VLK, Klub Strážov, OZ Zelený kameň, CEEV Živica, Občianske združenie Pre Prírodu, Občianske združenie Tatry, Sosna – občianske združenie, Združenie Slatinka, Nádej pre Sad Janka Kráľa a Priatelia Zeme – SPZ. Všetky uvedené subjekty vyjadrili nesúhlas s vyhovením rozkladu, pretože podľa nich napadnuté rozhodnutie vychádza zo spoľahlivo zisteného stavu vecí a je vydané v súlade s platnými právnymi predpismi.

Ministerstvo predložilo listom č. 682/2012-2.2 z 12. 4. 2012 rozklad, napadnuté rozhodnutie a príslušný spisový materiál v zmysle § 61 správneho poriadku odvolaciemu orgánu. Po preskúmaní spisového materiálu Osobitná komisia ministra životného prostredia Slovenskej republiky pre konanie vo veciach rozkladov (ďalej len „osobitná komisia“) k námietkam uvedeným v rozklade zaujala toto stanovisko:

Rozhodnutie vo veci žiadosti žiadateľa zo 14. 9. 2009 je konaním o povolení výnimky zo zakázaných činností, ktoré ustanovuje zákon v najprísnejšie chránených častiach prírody Slovenskej republiky. Ide o zákaz zasiahnuť do lesného porastu a poškodiť vegetačný a pôdny kryt na území, kde podľa zákona platí piaty stupeň ochrany, zákaz aplikovať chemické látky a hnojivá na území, kde platí podľa zákona štvrtý stupeň ochrany a zákaz rušiť a poškodzovať chránené druhy rastlín a živočíchov. Pretože ide o územia dvoch národných prírodných rezervácií na území Tatranského národného parku, kde vplyvom veternej smršte v roku 2004 došlo k čiastočnému narušeniu integrity a štruktúry lesných porastov s následným rozvojom populácií podkôrneho hmyzu, rozhodnutie o vykonaní lesohospodárskych opatrení je osobitne náročné nielen z hľadiska zistenia skutočného stavu vecí a vyhodnotenia dôkazov, ale aj z dôvodu rôznosti odborných názorov na ďalší vývoj prírodných ekosystémov.

Ministerstvo v rozhodnutí o nepovolení zakázaných činností vychádzalo z odborného názoru, že uplatňovaním bezzásahového režimu v NPR Tichá dolina a NPR Kôprová dolina nedochádza k zániku biotopu, jeho funkcie, ako aj existenčných podmienok jeho typických druhov. Dochádza len k zmene špecifickej štruktúry biotopu a početnosti zastúpenia druhov. Prírodzená dynamika prírodných ekosystémov je však súčasťou cieľov ochrany prírody na území prírodných rezervácií. Ministerstvo zastáva názor, že na plochách prírodných rezervácií zasiahnutých prírodnými disturbanciami dôjde k sukcesii, ktorá bude viesť k formovaniu prírodzených lesných spoločenstiev.

Ministerstvo vo svojom rozhodnutí takto uprednostnilo pasívny, konzervatívny prístup ochrany, čiže ponechanie lesných spoločenstiev na samovoľný vývoj bez lesohospodárskych opatrení. Tento prístup dostatočne odôvodnilo s poukázaním na riziká súvisiace s fragmentáciou lesných porastov asanačnou ťažbou, otváraním porastových stien a vytváraním ďalších holín. Uvážilo pritom, že asanačné zásahy môžu do určitej miery znížiť populačnú dynamiku podkôrneho hmyzu, avšak nie zastaviť jeho prírodzenú gradáciu a následné odumieranie stromov.

Ministerstvo sa vo svojom rozhodnutí opieralo o stanovisko ŠOP SR a viaceré vedecké práce, hodnotiace vývoj podkôrneho hmyzu a jeho vplyv na smrekové lesné porasty. Návrh ŠOP SR povoliť výnimku na vykonanie zakázaných činností vo vybraných jednotkách priestorového rozdelenia lesa ministerstvo nezohľadnilo z dôvodu, že v čase vydávania rozhodnutia zistilo, že na pozemkoch s navrhovanými lesohospodárskymi opatreniami sa nenachádzali aktívne chrobačiare, teda stromy obsadené podkôrnym hmyzom, v ktorých sa ešte stále nachádzajú živé vajíčka, larvy, kukly alebo chrobáky. Povolením výrubu suchých stromov a následným približovaním drevnej hmoty na týchto pozemkoch by došlo k narušeniu existujúceho prírodzeného

zmladenia, k poškodeniu pôdneho a vegetačného krytu, a to bez žiaduceho obmedzenia rozvoja populácie lykožrútov.

Ministerstvo tento prístup odôvodnilo prijatými odporúčaniami na medzinárodnom workshope „Strategické zámery manažmentu veternej kalamity“ v Sielnici pri Zvolene v apríli 2005 a na medzinárodnej konferencii „Podkôrny hmyz, jeho vplyv na lesné ekosystémy v chránených územiach a možnosti štrukturálnych fondov EÚ pri ochrane prírody a krajiny“ v marci 2007 v Podbanskom. Podľa týchto záverov sa na území s najprísnejším režimom ochrany (5. stupeň ochrany) nemá zasahovať. V územiach so 4. stupňom ochrany sa majú realizovať preventívne a obranné opatrenia na princípe ekologicky šetrnej aktívnej ochrany lesa proti podkôrnikom, pričom v prípade potreby súhlasu alebo výnimky orgánu ochrany prírody sa má prihliadať na bionómiu vývoja škodcu. Ministerstvo v napadnutom rozhodnutí zohľadnilo aktuálny stav vývoja druhov podkôrneho hmyzu na vetrom poškodených častiach lesných porastov od r. 2004 v závislosti od ich bionómie a rozhodlo sa pre pasívny prístup k ochrane v oboch národných prírodných rezerváciách.

Osobitná komisia sa oboznámila s „Odborným stanoviskom k vývoju lesov pred a po vetrovej kalamite z 19. 11. 2004 v Tichej a Kôprovej doline“, vypracovaným Výskumnou stanicou a Múzeom Štátnych lesov Tatranského národného parku v Tatranskej Lomnici (ďalej len „VSM TANAP“), ktoré tvorí prílohu žiadateľom podaného rozkladu. Odborné stanovisko v úvodnej časti prezentuje rozdielnosť názorov na predpokladaný vývoj prírodných lesov na území NPR Tichá dolina a NPR Kôprová dolina, a to pri bezzásahovom režime a pri vykonávaní lesohospodárskych opatrení. Nastoluje aj polemiku o vhodnom type lesa v Tatranskom národnom parku z hľadiska uspokojovania potrieb všetkých záujmových skupín.

Táto argumentácia je však v prírodných rezerváciách neakceptovateľná, pretože je v rozpore s cieľmi a účelom ich ochrany (ochrana prírodných ekosystémov vrátane ochrany prírodných procesov). Odborné stanovisko VSM TANAP opisuje stav lesných porastov v oboch prírodných rezerváciách a vývoj ich poškodenia podkôrnym hmyzom po veternej smršti v r. 2004. Tento vývoj znázorňuje chronologicky na mapách, ktoré dokumentujú ohniská šírenia lykožrútov v rôznych častiach oboch prírodných rezervácií. Z odborného stanoviska VSM TANAP vyplýva názor, že na rozvoji populácie podkôrneho hmyzu v tejto časti Tatranského národného parku má zásadný podiel nespracovanie kalamitného dreva v NPR Tichá dolina a v NPR Kôprová dolina. Autori odborného stanoviska VSM TANAP tvrdia, že zlá situácia vo vývoji zdravotného stavu lesa vo Vysokých Tatrách sa dala vyriešiť v rokoch 2005 a 2006 spracovaním kalamitného dreva alebo čiastočným odstránením a asanovaním ponechaného dreva. V závere odborného stanoviska sa uvádza, že aj v posledných dvoch rokoch pribudlo v oboch prírodných rezerváciách viac ako 56 000 suchých stromov.

Osobitná komisia preskúmaním spisového materiálu zistila, že uvádzané informácie v odbornom stanovisku VSM TANAP boli ministerstvu v čase vydania rozkladom napadnutého rozhodnutia známe. Ministerstvo malo k dispozícii početné zdroje informácií o vývoji podkôrneho hmyzu v dôsledku vetrových polomov a jeho vplyve

na prirodzené smrečinové biotopy. Z domácich podmienok i zo zahraničia je známe, že fytoosanitárne opatrenia ovplyvňujú vývoj podkôrneho hmyzu menej ako počasie a prirodzené biotické faktory. Napríklad v Národnom parku Šumava asanačné zásahy nedokázali pri súhre vonkajších faktorov (hlavne počasia) zabrániť nástupu lykožrútovej kalamity (Bláha 2002).

Uplatňovanie aktívnej ochrany podľa žiadosti žiadateľa by na území prírodných rezervácií mohlo viesť k narušeniu ekosystémových procesov, zmene štruktúry a zhoršeniu funkcií biotopov. Vykonaním lesohospodárskych opatrení by podľa výsledkov viacerých výskumov došlo aj k úbytku druhov lesných biotopov a prenikaniu druhov nelesných biotopov. Pri ponechaní vetrom poškodených plôch na prirodzený vývoj, teda pri nespracovaní dreva, podľa viacerých autorov v spisovom materiáli zostávajú zachované podmienky pre väčšinu pôvodných lesných druhov organizmov.

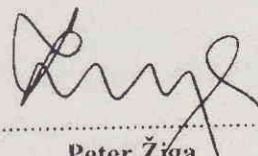
Aj podľa poznatkov v Národnom parku Bavorský les je prechod holín s nespracovaným drevom k novému lesu plynulejší, s plným zachovaním všetkých lesných druhov. Z výsledkov štúdia sukcesie na plochách lesných porastov poškodených vetrom a následne podkôrnym hmyzom je známe, že vylúčenie akýchkoľvek mechanických zásahov umožnilo vznik vekovo a priestorovo rozrôznených porastov, ktorých spontánna sukcesia bude viesť k žiaducemu prirodzenému stavu lesných spoločenstiev, na ktorých ochranu boli prírodné rezervácie vyhlásené. Uprednostnenie bezzásahového režimu pred povolením lesohospodárskych opatrení má osobitný význam aj pre vedeckovýskumné využitie území oboch prírodných rezervácií na štúdium vývoja ich ekosystémov po prirodzenej disturbancii spôsobenej vetrom, pretože na ostatných pozemkoch Tatranského národného parku boli lesohospodárske opatrenia vykonané.

Osobitná komisia pri preskúmaní rozhodnutia ministerstva vychádzala z ustanovení zákona, podľa ktorých je činnosť, o ktorej vykonanie žiadateľ žiada, na území národných prírodných rezervácií zakázaná. Preskúmala odôvodnenosť prípadu pre povolenie výnimky na základe žiadateľom predložených podkladov. Zohľadnila pritom doterajší a predpokladaný vývoj lesných biotopov na území oboch prírodných rezervácií. Z hľadiska rešpektovania cieľov ochrany v prírodných rezerváciách, kde sa musí rešpektovať odlišný prístup správcu lesa z dôvodu potreby ochrany nielen prírodných ekosystémov, ale aj prírodných procesov, osobitná komisia vyhodnotila rozhodnutie ministerstva ako vecne správne.

Po preskúmaní napadnutého rozhodnutia a príslušnej spisovej dokumentácie a s prihliadnutím na stanovisko osobitnej komisie konštatujem, že rozkladom napadnuté rozhodnutie ministerstva č. 682/2012-2.2 z 12. 4. 2012 je zákonné, vydané na základe spoľahlivo zisteného skutkového stavu veci a v súlade s cieľmi ochrany osobitne chránených častí prírody. Vzhľadom na uvedené bolo rozhodnuté tak, ako sa uvádza vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu sa v zmysle § 61 ods. 2 správneho poriadku nemožno odvolať.
Toto rozhodnutie je preskúmateľné súdom.

Peter Žiga
minister životného prostredia
Slovenskej republiky

Rozhodnutie sa doručuje:

1. Štátne lesy Tatranského národného parku, 059 60 Tatranská Lomnica
2. Slovenská ornitologická spoločnosť/BirdLife Slovensko, Mlynské Nivy 41, 821 09 Bratislava
3. JUDr. Iveta Rajtáková, Štúrova č. 20, 042 83 Košice
4. FSC Slovensko, Horná 26, 974 01 Banská Bystrica
5. Centrum environmentálnej a etickej výchovy Živica, Vysoká č. 18, 811 06 Bratislava
6. Občianske združenie Zelený kameň, Vihorlatská č. 1416, 069 01 Snina
7. Združenie Slatinka, P. O. Box 67, Ul. Bela IV. č. 6, 960 01 Zvolen
8. Sosna - občianske združenie, Okružná ulica, 044 31 Družstevná pri Hornáde
9. Priatelia Zeme – SPZ, Alžbetina č. 53, P. O. Box II-39, 040 01 Košice

Na vedomie:

1. SWS – Slovak Wildlife Society, Belanská č. 574/6, 033 01 Liptovský Hrádok
2. Združenie priateľov herpetofauny, T. Tekela č. 11, 917 01 Trnava
3. Nádej pre Sad Janka Kráľa, Švabinského č. 20, 851 01 Bratislava
4. Občianske združenie Pre Prírodu, M. Turkovej 22, P. O. Box 74, 911 01 Trenčín
5. Občianske združenie Tatry, KEMÍ č. 627/5, 031 04 Liptovský Mikuláš
6. Klub Strážov, Nábřežná č. 999/13, 017 01 Považská Bystrica
7. Ministerstvo pôdohospodárstva SR, sekcia lesnícka, Dobrovičova 12, 812 66 Bratislava
8. Krajský úrad životného prostredia v Prešove, Nám. Mieru 2, 081 92 Prešov
9. Krajský úrad životného prostredia v Žiline, Nám. Ľ. Štúra č. 3, 010 01 Žilina
10. Obvodný úrad životného prostredia v Poprade, Partizánska 690/87, Poprad
11. Obvodný úrad životného prostredia v Liptovskom Mikuláši, Vrbická 1993, 031 01 Liptovský Mikuláš